

Китайската
икономика се развива
стремително въпреки
предизвикателствата
на международната
среда

►► стр. 7

今日中国

КИТАЙ

gnes
www.kitajdnes.com

Година XIV, брой 8, 23 – 29 февруари 2024

1,00 лв.

►► Гарантиране правото на народа да бъде господар на собствената си държава

В списание „Циуши“ бе публикувана статия на Си Дзинпин, озаглавена „Системата на събранието на народните представители гарантира правото на народа да бъде господар на собствената си държава“.

2

►► Китай – Африка: нов план за сътрудничество и изграждане на общност със споделено бъдеще

Както съобщи агенция Синхуа на 19 февруари, китайският президент Си Дзинпин изпрати поздравително послание до 37-ата среща на върха на Африканския съюз.

4

От редактора

Основна позиция: път към мира

Напоследък в печата, а и всред обществеността ни се повдига въпросът каква е позицията на огромен Китай по отношение на украинския конфликт. Съществен въпрос, особено на фона на последните успехи на Русия и на все по-дефанзивната позиция на украинските военни.

На състоялата се наскоро Мюнхенска среща по сигурността по темата взе отношение членът на Политбюро на ЦК на ККП и дипломат №1 на Китай Уан И, който говори по два важни и свързани помежду си въпроса: за използването на ядрено оръжие и за руско-украинския конфликт. Официален Пекин, подчерта той, „има ясна и последователна политика по отношение на ядрените оръжия, а именно държавите, имащи такива, да не ги използват първи и срещу неядрени държави, каквато е и Украйна“.

Китай не е причинител, нито страна в украинската криза, посочи Уан И, но същевременно не я наблюдава пасивно и не печели от нея. В тази връзка водещият китайски дипломат цитира и председателя Си Дзинпин, който неведнъж е посочвал, че „Китай е за уважение на суверенитета и териториалната цялост на всички страни, както и на целите и принципите в Устава на ООН“. В речта си Уан И изтъкна, че е „нужно да бъдат отчитани справедливите опасения за сигурността на страните и да се подкрепят всички усилия за мирното разрешаване на украинската криза“.

Кратко и ясно, в Мюнхен Уан И очерта основната позиция на Пекин по темата търсене и намиране на сигурен път към мира.

Петър ГЕРАСИМОВ

Момент от Галата за Пролетния фестивал 2024 г. Известна още и като Chunwan, Галата се излъчва на живо всяка година от 1983 г. насам и се смята за важен културен символ за традиционните празненства на лунната Нова година в Китай

Загадъчните пещери
в Хуагшан

13

Месец на потреблението
на култура и туризъм

14

917726034810291 00008

Гарантиране правото на народа да бъде господар на собствената си държава

В списание „Циуши“, което излезе на 16 февруари, бе публикувана важна статия на генералния секретар на ЦК на ККП, председател на КНР и на Централната военна комисия Си Дзинпин, озаглавена „Системата на събранието на народните представители гарантира правото на народа да бъде господар на собствената си държава“. В нея са събрани откъси от важните изказвания на лидера на партията по темата в периода от декември 2012 до юни 2023 г.

В статията се подчертава, че

въвеждането на системата на събранието на народните представители в Китай е основен извод, направен на базата на задълбочено обобщение на уроците на китайския политически живот преди основаването на КНР и е неизбежният избор на китайския народ да поеме контрола върху собствената си съдба.

Системата на събранието на народните представители е важно институционално средство за осъществяване на народната демокрация в целия й процес. Тя подкрепя народа да упражнява държавната власт чрез избраните от него представители и правото на

събранията на народните представители на различни нива и техните постоянни комитети на законодателство и надзор. Системата също

така е от изключително значение за защита на единството, достойнството и авторитета на правната система на държавата.

Пекин: САЩ трябва да се отнасят разумно към китайското развитие

На 16 февруари членът на Политбюро на ЦК на ККП и външен министър Уан И се срещна в Мюнхен с американския държавен секретар Антъни Блинкън. Дватама са там за участие в Мюнхенската конференция по сигурността.

По време на разговора им Уан И заяви, че в момента най-важната задача е да се реализират договореностите от срещата между Джо Байдън и Си Дзинпин през ноември 2023 г. в Сан Франциско и да се насърчи стабилното развитие на отношенията между Китай и САЩ. Двете страни трябва да се придържат към принципите за взаимно уважение, мирно съвместно съществуване, сътрудничество и реализиране на взаимна изгода. САЩ трябва да

се отнасят разумно към китайското развитие и да реализират поетите от президента Байдън ангажменти с конкретни действия, посочи външният министър.

Уан И подчерта също, че в света има само един Китай и Тайван е част от неговата територия. САЩ трябва да спазват принципа за

„един Китай“ и трите съвместни комуникета, определящи принципите на китайско-американските отношения, както и да следват ангажмента си за неподкрепа на независимост на острова ако действително се стремят към запазване на стабилността в района на Тайванския проток.

264,2 млрд. долара излишък по текущата сметка за 2023 г.

Излишъкът по текущата сметка на Китай възлиза на 264,2 милиарда щатски долара през 2023 г., съобщиха на 18 февруари от Държавната администрация за чуждестранна валута.

Съотношението излишък по текущата сметка спрямо брутния вътрешен продукт е било 1,5% за миналата година, а излишъкът в търговията със стоки е достигнал 608 милиарда долара, второто най-високо ниво в историята, показват данните.

Външната търговия на Китай се разширява тримесечие след тримесечие благодарение на

тенденцията за икономическо възстановяване, което е в основата на сравнително големия плюс по текущата сметка.

Секторите на туризма и транспорта отново регистрират дефицити, като в туризма той е 180,6 милиарда щатски долара.

По отношение на капитала, чуждестранните инвестиции в Китай отбелязват общ нетен приток, а задграничните инвестиции на вътрешния пазар на ценни книжа са се подобрили, което показва силното желание на чуждестранните инвеститори да правят бизнес в Китай и да разпределят активи в юани.

Два от всеки три електромобила в света през 2023 г. са продадени в Китай

През 2023 година продажбите на пътническите електрически автомобили в Китай представляват близо две трети от общите за света, съобщи Китайската асоциация за леки автомобили. Около 8,87 млн. електромобила са реализирани на китайския пазар през 2023 г., което е с 37% повече от 2022 г. и съставлява 63,5% от глобалните продажби, посочи Цуей Дуншу, генерален секретар на асоциацията.

През миналата година делът на електрическите пътнически автомобили представлява 69% от продажбите в страната, а плагин хибридите заемат 31%.

Силен ръст на продажбите се наблюдава както на вътрешния пазар, така и на износа. По-ранни данни показаха, че износа на електромобила от Китай за 2023 г. е нараснал със 77,6% на годишна база до 1,2 милиона бройки.

Председателят на 78-ата сесия на Общото събрание на ООН оцени високо развитието на Китай

Организацията на обединените нации отдавна възплачва стремежите на хората за глобален мир и развитие, за равнопоставеност, справедливост и многостранност, заяви в интервю за КМГ Денис Франсис, председател на 78-ата сесия на Общото събрание на организацията.

„Китай е много успешен в своята трансформация и постигна високо ниво на развитие в много области, като инфраструктура, изкореняване на бедността, овластяване на жените и образование. Това са целите за устойчиво развитие, които ООН се опитва да постигне. Радващо и насърчително е да видим, че Китай постигна тези резултати

чрез непрестанни усилия. Ясно е, че това не е магия, а бе постигнато в резултат на упорита работа, дисциплина и отдаденост“, посочи Франсис, добавяйки, че като развиваща се страна, Китай може да споделя добри практики с други развиващи се държави в рамките на международното сътрудничество, подкрепяно от ООН.

第60届慕安会闭幕 全球安全议题难解

新华社德国慕尼黑2月18日电为期3天的第60届慕尼黑安全会议(慕安会)18日闭幕。会议讨论了乌克兰危机、巴以冲突等全球安全议题,与会方在诸多问题上仍存较大分歧,全球安全曙光难现。

同去年一样,俄乌冲突仍是本届会议主要议题。在相关讨论中,相关方对停火和谈问题讳莫如深,对如何摆脱僵局亦无计可施。同去年不同的是,西方国家裂痕显现,美欧分歧暴露无遗。北约秘书长斯托尔滕贝格强烈敦促美方“履行北约责任”,乌克兰总统泽连斯基则把近日战场失利归咎于西方军援不到位。

在巴以冲突问题上,与会的国际组织和各国人士密集呼吁为冲突寻求政治解决方案,强调只有实施“两国方案”才能推动中东地区实现持久和平。但美国等少数国家代表顾左右而言他,执意以军在加沙地带行动辩解。

近来,不少欧洲国家调整立场,从支持以色列“享有自卫权”变为呼吁停火止战,但欧盟外交与安全政策高级代表博雷利对欧方在推动解决中东问题

2月18日,慕安会主席克里斯托夫·霍伊斯根(左二)在德国慕尼黑举行的第60届慕尼黑安全会议上发表闭幕致辞。

上能发挥多大作用感到悲观。他说,若欧方想在这方面发挥作用,首先要统一内部立场。

本届会议还围绕巴尔干、苏丹、萨赫勒等地的安全形势,以及气候变化、疫情流行、人工智能等领域话题展开讨论。不少与会人士对现行国际秩序进行反思,呼吁建立更公平、更有效的机制,解决各国尤其是发展中国家面临的和平、发展、安

全等问题。

慕安会主席克里斯托夫·霍伊斯根在发表闭幕致辞时说,当今世界谁都无法独自解决安全问题。国际社会必须摒弃旧思路,以开放的心态携手合作。

慕安会创始于1963年,前身是以跨大西洋伙伴关系为重点议题的“国际防务大会”,如今已发展成为国际战略和安全领域的重要年度论坛之一。

中国第40次南极考察队圆满完成 国际合作“环”计划航空调查

新华社上海2月19日电记者从自然资源部中国极地研究中心获悉,中国第40次南极考察队日前圆满完成南极研究科学委员会(SCAR)南极冰盖国际合作“环”计划航空调查任务。

中国极地研究中心极地冰雪与气候变化研究所研究员崔祥斌介绍,在中国第40次南极考察中,考察队员依托中国极地考察固定翼飞机“雪鹰601”,在比利时伊丽莎白公主站、澳大利亚莫森站和日本昭和站的协助下,成功获取了中国中山站至比利时伊丽莎白公主站冰盖边缘的详细冰厚、冰下地形等科学调查数据,为精确评估这一区域的冰量流失状况和冰盖不稳定性提供了重要依据。

南极冰盖是地球上最大的冰盖,对全球气候变化有重要影响。

2021年,南极研究科学委员会(SCAR)发起了环南极冰盖边缘的航

2024年2月16日,“雪鹰601”圆满完成任务降落在中山站雪冰机场。

空冰下调查国际合作“环”计划,旨在通过航空观测,重点获取南极冰盖接地区的冰厚和冰下地形数据,为评估南极冰盖冰量流失、冰盖不稳定性及其对全球海平面上升的影响提供依据。目前共有18个国家参与了该计划,中国是这一国际前沿科学计划的重要发起国和参与国。

据介绍,中国“雪鹰601”固定翼飞机是先进的南极航空调查平台之一,集成了航空冰雷达、重力仪、磁力计等主要设备,具有强大的南极冰盖冰下探测能力。近年来,中国极地研究中心极地冰雪与气候变化研究所聚焦南极雷达冰川学观测研究,取得了一系列重要成果。

龙年消费喜迎“开门红”

龙年春节,北京消费市场喜庆祥和、活力十足。春节期间,市商务局重点监测的百货、超市、专业专卖店、餐饮和电商等业态企业实现销售额77.4亿元,同比增长36.8%,较2019年增长64.1%。据银联商务数据显示,外来游客消费金额、人次同比分别增长19.1%和26.9%。

商圈焕新人气火爆

“今年春节,北京到处都有活动,让我找回了小时候过年的感觉。”春节期间,在京过年的孙女士一家人将行程排得满满当当,从厂甸庙会、隆福寺市集,到欣赏灯光秀和舞龙舞狮等民俗表演,整个假期都沉浸在欢乐气氛中。

今年春节,市商务局联动文旅、体育等部门和各区人民政府,以“京彩过年”为主题构建惠年节、享年味、品年韵、玩冰雪四个活动板块,带动全市各类市场主体举办活动1000余项,丰富假日消费体验。政府和企业还拿出了补贴,西城区统筹2000万元资金联合“西城消费”平台加大汽车、餐饮等消费券投放力度;经开区“约惠新春 乐购亦城”主题活动携手区内重点企业发放千万元消费券;各大银行、金融机构推出数字人民币消费红包、支付立减活动,大力度让利消费者。

随着特色首店纷至沓来,市民也多了不少新潮的春节休闲好去处。库迪咖啡旗下茶饮品牌“茶猫”全国首店入驻合生汇,方所书店北京首店亮相五棵松万达,璞素家居北京首店落地北辰荟……商圈场景焕新为假日消费注入了新动能。春节期间,全市60个重点商圈客流量达到3144.2万人次。其中,地安门外商圈、隆福寺商圈客流量同比分别增长69.7%、62.3%,朝阳合生汇、荟聚购物中心销售额同比分别增长33.1%、12.9%。

运河商务区上演灯光

秀、温榆千灯会展出千组彩灯……春节期间,CBD商圈、亚奥商圈、王府井商圈夜间客流量分别达105.5万人次、60.1万人次、41.9万人次。

假日餐桌烟火升腾

龙年春节,餐饮消费火热升温。在“鲁菜泰斗”同和居什刹海店,春节期间翻台率每天能达到4到5次,招牌菜三不粘每天卖出近200份。“每天从10点开门到晚上8点半,顾客排队就没断过。”门店经理赵俊说。

春节假期,华天旗下的同和居、鼓楼马凯餐厅、惠丰酒家营业额同比增长均超40%。

旺顺阁新推“鱼跃龙门宴”“龙凤呈祥宴”、仿膳饭庄年夜饭延续“御膳”特色……团圆宴纳福迎春,销售火爆。市商务局重点监测的全聚德、东来顺、便宜坊营业额同比分别增长52.6%、35%、33.1%。

多业态融合升级服务消费

服务消费是春节消费的新亮点,商文旅体多业态融合互促,让假日生活更精彩。

在古北水镇,新春主题游活动将年味儿拉满,日月岛广场上,套圈、投壶、年画、吹糖人、皮影等活动烟火气十足,漫步小镇,还能邂逅舞龙舞狮、京剧变脸等多种形式的巡游表演。当无人机带着春节特别定制的图案点亮夜空,水镇游客们纷纷举起手机定格璀璨画面。在奥林匹克中心区、延庆海陀山等冰雪运动场所,“中国红”“冰雪蓝”交相辉映,吸引游客争相打卡。

假日期间,全市微度假目的地、文化旅游体验基地、文商旅融合集聚区联合推出了130余项节日活动,260余家酒店开展了近400项特色年味儿体验活动。银联商务数据显示,春节期间文化娱乐类消费同比增长30.7%,旅游售票类消费人次、金额同比分别增长6.5%、11.2%。

Китай – Африка: нов план за сътрудничество и изграждане на общност със споделено бъдеще

Председателят Си Дзинпин подчерта, че през последната година връзките между Китай и Африка са се задълбочили. Тъй като диалогът между лидерите им беше успешен, двете страни се подкрепяха взаимно в проучването на пътищата за модернизация и съвместно създаване на благоприятна среда за реализиране на своите визии за развитие

Както съобщи агенция Синхуа на 19 февруари, китайският президент Си Дзинпин изпрати поздравително послание до 37-ата среща на върха на Африканския съюз (АС), призовавайки за изготвяне на нов план за сътрудничество между Китай и Африка и насърчаване на съвместното изграждане на висока китайско-африканска общност със споделено бъдеще.

Хора от всички сфери на живота в различни африкански страни казаха, че оценяват посланието на Си Дзинпин, вярвайки, че то отразява голямото уважение на Китай към Африка и силната му подкрепа за развитието ѝ.

Хората вярват, че отношенията между Китай и Африка ще продължат да бъдат модел на сътрудничество Юг – Юг и очакват с нетърпение да работят заедно и да се стремят към модернизация.

37-ата редовна сесия на Асамблеята на държавните и правителствените ръководители на Африканския съюз беше открита на 17 февруари в Адис Абеба, столицата на Етиопия.

Днешният свят претърпява дълбоки промени,

невиждани от един век, а Глобалният юг, представен от Китай и Африка, процъфтява, което оказва силно влияние върху хода на световната история, подчерта председателят Си.

Африканският съюз обединява африканските страни, за да търсят сила чрез единство и да насърчават интеграцията, както и изграждането на зони за свободна търговия, каза той, добавяйки, че успешното присъединяване на АС към Г-20 допълнително засили представителството на Африка и издигна гласа ѝ в

глобалното управление, а Китай отправя сърдечни поздравления за това.

„Посланието на президента Си ясно показва, че Китай е до Африка в нейните усилия за развитие“, каза Лалу Етала, старши редактор в Ethiopian Broadcasting Corporation.

Миналата година влизането на Етиопия в механизма на БРИКС и официалното членство на АС в Г-20 бяха изрично подкрепени от Китай, каза Лалу Етала, подчертавайки, че това е резултат от сътрудничеството Юг – Юг и включва значителни възможности за сътрудничество между развиващите се страни, усилявайки техните гласове на световната сцена.

Юсуф Мандоха Асумани, председател на Комитета на постоянните представители на АС, изрази благодарност за отдадеността на Китай към всички аспекти на развитието на континента.

„Африка признава и ще продължи да насърчава това печелившо сътрудничество, както и отличното партньорство“, каза Асумани.

Амаду Диоп, сенегалски експерт по Китай, каза, че чрез увеличаване на инвестициите и ребалансиране на международните отношения, сътрудничеството е оформило нови международни отношения между двете страни и е повлияло на глобалните политически насоки и методи на управление в световен мащаб.

Бенджамин Мгана, главен редактор на вестник The Guardian в Танзания, каза, че посланието на Си Дзинпин подчертава значението на солидарността и единството между африканските нации и също така подчертава ролята на Африка в глобалното управление, отразявайки непоколебимата подкрепа на Китай за развитието ѝ, както

и неговия ангажимент за укрепване на сътрудничеството.

„Вярвам, че опитът на Китай е от полза не само за Африка, но и за други развиващи се страни“, каза Раиса Ада Алого, старши служител по политиката в отдела за развитие на инфраструктурата и енергетиката на АС.

„Чрез печелившо сътрудничество можем да засилим международното влияние на развиващите се страни и колективно да тласнем света към по-добро бъдеще“, каза тя.

Заедно към модернизация

Председателят Си подчерта, че през последната година връзките между Китай и Африка са се задълбочили. Тъй като диалогът между лидерите им беше успешен, двете страни се подкрепяха взаимно в проучването на пътищата за модернизация и съвместно създаване на благоприятна среда за реализиране на своите визии за развитие, отбеляза той.

„Поздравителното послание беше топло прието“, каза Робърт Й. Лормия II, посланик в правителството на Либерия, отбелязвайки, че сътрудничеството между Китай и Африка е било много положително и възнаграждащо, което е от полза за хората в Африка. „В допълнение към общата си подкрепа за АС, Китай продължава да подпомага и отделните африкански държави. Либерия, моята страна, се възползва много от китайската помощ, особено след дългогодишната война. Тази подкрепа значително допринесе за напредъка ни в развитието“, отбеляза той.

„Ролята на Китай като най-големия търговски партньор на Африка стимулира икономическия растеж и създаде работни

места и в двата региона“, каза Джоузеф Мутабоба, руандийски експерт по международни отношения и дипломатически въпроси, добавяйки, че предложението на президента Си за по-нататъшно сътрудничество в индустриализацията, модернизацията на селското стопанство и развитието на таланти на миналогодишния диалог между лидерите на Китай и Африка в Йоханесбург, Южна Африка, обещава.

37-ата среща на върха на Африканския съюз се провежда под темата за 2024 г. „Образовайте африканеца, за да е подходящ за 21-и век: Изграждане на устойчиви образователни системи за увеличен достъп до приобщаващо, качествено и подходящо обучение през целия живот в Африка“.

„Това резонира с инициативата на Китай за подкрепа на развитието на таланти в Африка, обявена от президента Си миналата година“, каза Марте Доркагум Буларангар, докладчик на Консултативния съвет на АС срещу корупцията.

Китай построи училища в Африка и предостави ресурси, каза Буларангар, добавяйки, че на национално ниво Китай и африканските страни си сътрудничат широко в образованието и здравеопазването.

„Сътрудничеството между Африка и Китай постигна много успехи. Надяваме се това сътрудничество да продължи“, каза тя.

Отбелязвайки, че платформите за сътрудничество с Китай адресират точно проблемите, Хъмфри Моши, директор на Центъра за китайски изследвания към университета в Дар ес Салам в Танзания, каза, че очаква с нетърпение да се засили сътрудничеството между Китай и Африка в полза на хората и реализиране на визията за споделено бъдеще.

Поддържането на принципа за „един Китай“ подкрепя мирното обединение на КНР

Тайван винаги е бил част от китайската история и през 1943 г. Китай, Съединените щати и Великобритания съвместно издават „Декларацията от Кайро“, която ясно заявява, че откраднатият от Япония Тайван ще бъде върнат на Китай.

Документът на ООН е установил Тайван като провинция на Китай. Това заяви членът на Политбюро на ЦК на ККП и външен министър на Китай Уан И по време на Мюнхенската конференция по сигурността.

„Фактите напълно и категорично доказват, че тайванският въпрос е сто-

процентова вътрешна работа на Китай. В миналото, в настоящето и в бъдещето Тайван никога няма да се превърне в държава, това е основният исторически факт и консенсус на международната общност“, добави още първият дипломат на Китай.

„Въпросът за Тайван е остатък от гражданската вой-

на. Тайван непременно ще се върне в лоното на родната и двата бряга на Тайванския проток със сигурност ще се обединят, защото това е волята на 1,4 млрд. души от китайския народ, това е неизбежната тенденция на историята“, категоричен бе Уан И.

Страницата подготви Любомир МИХАЙЛОВ

Индустриите на бъдещето насърчават формирането на нови производителни сили

Седем китаЙски агенции съвместно публикуваха „Становища за въвеждане на бъдещи индустриални иновации и развитие“, които очертават на национално ниво индустриите на бъдещето и формулират специални политики за развитие на области от индустрията и изследванията. Това са основни мерки за оформяне на бъдещата система на индустриална политика на страната, посочва Рагуо Кунтай за чужбина.

В световен мащаб различни страни и региони ускорят създаването на индустрии на бъдещето, опитвайки се да уловят технологичните и иновационни конкурентни предимства. САЩ, ЕС, Япония и др. също публикуваха стратегии за бъдещо индустриално развитие.

В тази област Китай има сериозни предимства в институционалното управление, източниците на технологична политика, както и в практическата приложимост на съответните национални и регионални мерки на пазара. Пекин, Шанхай, провинциите Дзянсу, Джъдзян и много други места вече са издали много политически документи, становища, мерки и практически указания за развитието на индустриите на бъдещето.

Експерти смятат, че „Становищата“ изчерпателно очертават обхвата на така наречените индустрии на бъдещето, изясняват шест ключови области на бъдещото индустриално развитие и утвърждават шест ключови

предизвикателства, с които Китай трябва да се справи. Всичко това ефективно ще разреши проблемите с недостатъчното системно планиране и слабата техническа поддръжка, пред които е изправен Китай в бъдещото индустриално развитие, подкрепяйки новата индустриализация и ускоряването на формирането на ново качество на производителността.

Според „Становищата“ съответните сектори в бъдеще ще разработят и специални политически документи в професионални области като интерфейси мозък-компютър и квантова информация, за да формират цялостна система за индустриална политика. „Становищата“ изясняват шест нови направления на бъдещите индустрии като производство на бъдещето, информация за бъдещето, бъдещи материали, енергия, пространство и здраве и предлагат иновативни приоритетни продукти като хуманоидни роботи, квантови компютри, интерфейси мозък-компютър и усъвършенствано и ефективно авиационно оборудване.

Китай демонстрира голям потенциал за развитие и силна конкурентоспособност в много области. В областта на напредналите комуникации, интелигентните свързани превозни средства, фотоволтаичната енергия и т.н. страната вече е формирала пълна производствена верига и е с отчетливи пазарни предимства.

В областта на напредналите технологии, като общия изкуствен интелект и квантовата информация, Китай също участва активно в международната конкуренция и непрекъснато намалява разликата с развитите страни.

Например хуманоидните роботи са гореща тема във важни научни и технологични области по целия свят. Що се отнася до системите за управление,

техническата мощ на китайските компании в областта на разработването на двигатели, редуктори и др. подобни технологии непрестанно се увеличава. Но насърчаването на бъдещото индустриално развитие е дългосрочен и систематичен процес, който изисква много усилия и стратегии.

Според „Становищата“ за изграждането на бъдещата индустриална система и екологичното развитие от една страна трябва да се насърчава индустриализацията на напредналите технологии, а от друга – да се изгради бъдещата индустриална система.

Екосистемата за това развитие също трябва да се изгради и утвърди с цел укрепване на технологичните доставки, създаване на

основни характерни продукти, укрепване на индустриалните предприятия, обогатяване на сценариите на приложение и оптимизиране на промишленото производство. Това ще поддържа системите за осигуряване на стабилна основа за бъдещо индустриално развитие.

Освен това технологичните иновации изискват дългосрочни капиталови инвестиции и стабилна политическа подкрепа. Експерти коментират, че политиките за финансова и фискална подкрепа трябва да бъдат подобрени, банките и финансовите институции трябва да бъдат насърчавани да увеличават инвестициите, а местните райони трябва да бъдат насочени към създаване на специални фондове за бъдещи индустрии.

Китайската народна банка има споразумения за валутен суап с над 40 банки

Китайската народна банка е подписала двустранни споразумения за валутен суап с повече от 40 чуждестранни централни банки или парични органи, според доклад на финансовата институция. В момента са в сила 31 двустранни споразумения за валутен суап с общ мащаб от около 4,16 трилиона юана (586 милиарда щатски долара).

Двустранните валутни суапове са споразумения за финансиране, при които централната банка на една държава може да обмени

собствената си валута за друга. Суап фондовете могат да подпомагат двустранна търговия и инвестиционни дейности, като спомагат за спестяване на разходи за валутна обмяна и намаляване на рисковете от такива операции.

Споразуменията за валутен суап, които Китай е подписал, са изиграли положителна роля за повишаване на доверието на пазара и поддържане на регионалната и глобална финансова стабилност, се казва още в доклада.

Външната търговия на Китай не спира и в празничните дни

По време на настоящия Пролетен фестивал товарните влакове и кораби, както и трансграничната търговия не са спирани, което показва засилващата се интеграция между китайската и световната икономика.

От месец януари досега от най-големия терминал на пристанище Яншан в Шанхай са потеглили рекордните 850 000 стандартни контейнера, а всеки ден по 30 товарни влака напускат Китай. В началото на годината по жп линиите Китай – Европа са пуснати близо 1800 влака, с което се създава важен търговски канал между двата континента, свързващ 112 китайски и 219 европейски града.

С усилията си към новаторство китайските компании продължават да предлагат на потребителите от цял свят екологични превозни средства, електрически велосипеди, 3D принтери и др. Китай се присъединява към световните индустриални вериги, свързва световните пазари с иновациите си и влива нов тласък в глобалния растеж.

Разраства се използването на високи технологии за успешно развитие на китайските градове

Китайските градове се стремят към висококачествено развитие по различни начини, но новите технологии са последователен избор и вече помогнаха, за да се изследват и търсят по-интелигентни, по-екологични и по-иновативни пътища.

Хуанши, индустриален град в централната китайска провинция Хубей, вече пожъна предимствата на интелигентните технологии, събщи неотдавна агенция Синхуа. Копаенето може да е замърсяващ, трудоемък и опасен сектор, но това не е така в този град, където се разчита на безпилотни машини, технологии за дистанционно наблюдение и интелигентни системи за координация.

Облечен в син работен костюм и бяла риза, работникът в желязната мина Даие Юен Дзинджон седи пред няколко компютъра в просторен команден център. Очите му са приковани към екраните, които показват подземните минни машини в реално време.

В миналото Юен се е трудил под земята в прашна среда сред оглушителния грохот на тежки машини.

Машините в мините се управляват дистанционно от офис

В средата на четиресетте въглищният миньор е трябвало да премине допълнително обучение, за да възобнови кариерата си като работник с бяла якичка.

Сега машините се управляват дистанционно от офис среда. Така техниката намалява интензивността на труда и подобрява

безопасността на работното място, позволявайки на повече служители в минния сектор като Юен да работят в по-безопасна и по-здравословна среда.

Технологиите стимулират и зеленото развитие в новия район Сойнан

Местната туристическа дестинация на езерото Байяндиаен предлага на обществеността поглед върху това как авангардни технологии подпомагат екологичното опазване на град Хуанши.

Много китайци имат специално място в сърцата си за това езеро, което е най-голямата сладководна влажна зона в региона. В няколко известни литературни произведения от миналото езерото е описано като процъфтяващо с тръстикови лехи, извисяващи се лотосови полета и предлагащо изобилна реколта.

Между 60-те и 80-те години на миналия век обаче то сериозно пострада от промишлено замърсяване. Отпадъчните води и химикалите замърсяват водата и дъното на езерото, унищожавайки водния живот. През 90-те години на миналия век поради топлото време езерото почти пресъхва.

Загубата на местообитания и човешката намеса довеждат до драстично намаляване на популацията на птиците. През 2017 г. дейностите за рехабилитация

на Байяндиаен се подобряват и така се създава новата зона Сойнан.

Трансакции чрез електронната търговия увеличават приходите

Нова бизнес жизненост се появи в зоната И'у при пакетите за експресни доставки в провинция Джъдзян. Доставките надхвърлиха 13,6 милиарда миналата година, което превърна град Дзинхуа в най-големия град в Китай по обем на доставки за четири последователни години, събщи агенция Синхуа, цитирайки официални източници.

В допълнение към това, че там е най-големият пазар на едро за малки стоки в света. И'у е разположена в североизточната част на град Дзинхуа. Тя всъщност е нещо като столица за електронна търговия, казва Джу Ландзян, партийен секретар на комитета за пазарно развитие на И'у.

Статистиката показва, че зоната И'у е извършила трансакции чрез електронна търговия през 2023 г. за общо 442,37 милиарда юана (61,93 милиарда долара), което е с 13,22% повече на годишна база в сравнение с предишната 2022 г. Така трансграничната електронна търговия достигна 121,16 милиарда юана, което е ръст от 11,8 процента на годишна база.

И китайската хардуерна столица Йонкан, разположена в югоизточната част на Дзинхуа, активно прегърна пазара на електронната търговия през последните години, с непрекъснат растеж на бизнеса с експресни доставки. Той е достигнал 730 милиона стоки през 2023 г., което е увеличение от 5,8 процента на годишна база.

Общият китайски трансграничен износ чрез електронна търговия отбеляза ръст от 19,6 процента, за да

достигне 1,83 трилиона юана през 2023 г., според данни на Главната митническа администрация.

Бързото подобряване на нивото на интернационализация на експресната търговия в Китай е важна сила за насърчаване на бързото развитие на трансграничната електронна търговия.

Износът на китайски собствени маркови продукти се е увеличил с 9,3 процента през 2023 г., което е с 1,7 процентни пункта повече в дела от общия износ.

От гледна точка на пазара продуктите с китайска собствена марка са изнесени в повече от 200 страни и региони по света.

Малките колети отразяват растежа на китайската икономика, а със силна верига за доставки и логистична система, китайските продукти продължават да инжектират нова жизненост на световния потребителски пазар.

Подводницата „Дзяолон“ ще изпълни 46 гмуркания по време на океанска експедиция

Първата самостоятелно разработена пилотирана подводница в Китай „Дзяолон“ пристигна с кораба „Шънхай Ихао“ в хидротермалната зона на южния Атлантис за 83-тата океанска експедиция на страната, събщи Китайската асоциация за изследване и развитие на океанските минерални ресурси. Със своето разнообразно конвенционално оборудване за проучване на околната среда подводницата се очаква да извърши 46 гмуркания по време на изследването на морската биологична среда, предаде Радио Китай.

На 27 януари „Дзяолон“ завърши първото си гмуркане в южната част на Атлантическия океан с дълбочина от 3350 метра и успешно откри общности с хидротермални отвори

и голям брой хидротермални организми. Подводницата също така проведе операции за измерване и вземане на проби, получавайки

екземпляри от скариди и дълбоководни миди. Подводницата „Дзяолон“ е завършила успешно осем гмуркания и провела изследване на

проводимост, температура и дълбочина на множество места, заявиха от Китайската асоциация за изследване и развитие на океанските минерални ресурси.

83-тата експедиция започна на 17 декември 2023 г., когато корабът отпътува от град Циндао в източнокитайската провинция Шандун.

Планирано е да се завърне на пристанището в Циндао през месец май. Експедицията се състои от 81 души от 19 институти и университети. Фокусът ѝ е поставен върху научните въпроси за връзката между биоразнообразието на средноокеанския хребет и типичните форми на релефа, географските зони на хидротермалните организми и биологичната свързаност.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

Китайската икономика се развива стремително въпреки предизвикателствата на международната среда

С 9% от наличната обработваема земя в света и 6% от водните ресурси Китай изхранва 18% от световното население. Страната произвежда достатъчно основни храни, за да изхрани своите 1,4 милиарда души, подчертава в интервю за КМГ председателят на Политическа партия „Свобода“ Владимир Симеонов. Той споделя мнението си за развитието на българо-китайските отношения в контекста на навършването на 75 години от установяване на дипломатическите отношения между двете страни, за значителния възход на китайската икономика и по-специално – на китайското селско стопанство, основан на модернизацията и дигитализацията, за възможностите и бъдещото сътрудничество между България и Китай. Симеонов коментира, че колкото и да е увеличен стокообменът между България и Китай, включително и в селското стопанство, той е нищожен на фона на огромните, но все още нереализирани възможности за сътрудничество между двете страни.

– Г-н Симеонов, какво е Вашето мнение за развитието и инвестициите в областта на селското стопанство и земеделието в Китай през годините, за използването на нови технологии и методи, както и за очертаващите се перспективи?

– През последните години китайското селско стопанство постигна значителен възход, като страната се фокусира върху модернизация и технологично развитие в земеделието. Инвестициите в селското стопанство, използването на интелигентни технологии и подобрените методи за управление на ресурсите допринесоха за увеличаване на производителността и ефективността на китайските земеделски стопани.

В последните години в Китай се извършват значителни инвестиции в селското стопанство, включително внедряване на селскостопански роботи, дроневи и сензори, изкуствен интелект и дигитални платформи за подобряване на производствените процеси. Програмите за обучение и обмен на знания се подкрепят от държавата, а цифровите платформи предоставят информация за оптимални земеделски практики. Този технологичен напредък помага на земеделците да увеличат производителността и да се адаптират към съвременните предизвикателства в селското стопанство. Също така се развиват и прилагат и нови методи и техники за устойчиво земеделие, като въвеждане на прецизно земеделие, рециклиране на ресурси и използване на по-екологични методи за производство.

Много е важно, че Китай подкрепя инфраструктурни проекти и инициативи за развитие в селските райони, включително подобряване на пътната мрежа,

програми. Тези усилия в селското стопанство съчетават традиционни практики с модерни технологии, като целта е да се гарантира сигурността на храните, устойчивост и подобряване на качеството на живот на селското население в Китай.

– Бихте ли споделили някои конкретни данни и примери в това отношение?

– Ръководството на Китай многократно е подчертавало през последните години важността на продоволствената сигурност. КНР е втората по големина икономика в света и най-големият производител, вносител и потребител на храни.

Страната е на първо място по добив на много видове плодове и зеленчуци. Китай е един от най-големите доставчици на евтини пчелни продукти на световните пазари.

Всяка година страната продава в различни части на света около 220-260 хиляди тона мед от различен произход, 3-3,5 хиляди тона цветен прашец, повече от 1,5 хиляди тона пчелно млечице, 2,5 хиляди тона восък, повече от 300 тона прополис. Освен това предлага препарати и приспособления за пчелари, които им помагат да облекчат работата си.

водоснабдяването и образователните услуги. Развиват се платформи за електронна търговия, които свързват производителите с потребителите директно, предлагайки по-добри условия на пазара.

В крайна сметка Китай активно работи за изкореняване на бедността в селските райони, предоставяйки подкрепа за селските домакинства чрез образоване, заетост и социални

Китай е и най-големият потребител на минерални торове и пестициди. Според Организацията по прехрана и земеделие на ООН Китай е бил най-големият производител на ориз, пшеница и памук в света през 2021 г. Страната е на второ място по отглеждане на царевица и просо. Китай е най-големият производител на свинско и вторият по големина производител на пилешко месо.

С 9% от наличната обработваема земя в света и 6% от водните ресурси, Китай изхранва 18% от световното население. Страната произвежда достатъчно основни храни, за да изхрани своите 1,4 милиарда души.

Китай не само иска да замени САЩ като суперсила, но също така иска сам да стане „селскостопанска суперсила“. За да постигне това, страната използва умело собствените си ресурси. Китай например ограничи износа на фосфатни торове от 2021 г., като по този начин допринесе за повишаване на цените на световния пазар. КНР умело използва настоящата геополитическа поляризация, за да прокара интересите си на суперсила: вносът на зърно от Русия се е увеличил с повече от 40% от началото на войната. ККП иска да избегне едностранните зависимости чрез диверсификация на веригите за доставки и търговските партньори.

Китай се опитва да разโนобрази източниците си на доставки, особено в Азия и

в страните, които са част от инициативата „Един пояс, един път“, като регистрира увеличени инвестиции в селскостопански проекти.

– През настоящата година се навършват 75 години от установяването на дипломатически отношения между България и Китай. В тази връзка какво е мнението Ви за досегашното сътрудничество между двете страни и в кои области смятате, че има най-добри перспективи за бъдещо взаимодействие?

– Между България и Китай съществуват традиционни приятелски отношения. България е втората страна в света установила дипломатически отношения с Китайската народна република. През последните години нашите страни постигнаха значителни резултати в реалното сътрудничество в различни области. Обемът на търговията ни нарасна с над 60% – от 2,59 милиарда долара през 2018 г. до 4,12 милиарда долара през 2022 г.

Демонстрационната зона за сътрудничество в селското стопанство между Китай и Централна и Източна Европа, която се намира в Пловдив, се развива стабилно. Аграрните университети в Пловдив и Тиендзин стартираха работилница за таланти „Лубан“. Селското стопанство е традиционен отрасъл за България, както и най-важната област за прагматично сътрудничество между нашите две страни.

През последните години търговията ни със селскостопански продукти нараства бързо. За първите три тримесечия на 2023 г. обемът на търговията със селскостопански продукти между Китай и България възлиза на около 560 милиона долара, което е увеличение с 81% на годишна база.

И все пак колкото и да е увеличен стокообменът между България и Китай, включително и в областта на селското стопанство, той е нищожен на фона на огромните, но все още нереализирани възможности за сътрудничество между двете страни.

Независимо от международната обстановка, сътрудничеството между Китай и България има огромен потенциал и страната ни трябва по активно да развива и участва в съвместни инициативи като „Един пояс, един път“, чиято 10-годишна отбелязахме през изминалата година.

Историческата Хуангшан в провинция Анхуей

Провинция Анхуей – земя между Дългата и Жълтата река

Територията на провинция Анхуей е 139 400 кв. км – малко по-голяма от България. Намира се в югоизточната част на Китай, по долното течение на река Яндзъ, която заедно с река Хуанхъ разделя провинцията на три естествени региона: равнината Хуайбей (на север от Хуанхъ), хълмистата част Дзян Хуай (между Яндзъ и Хуанхъ) и планинската верига Дзяннан (на юг от Яндзъ). На север от река Хуанхъ теренът е равнинен и е част от Севернокитайската равнина. Населението на провинцията е към 61 милиона души – около 5 процента от жителите на огромната азиатска страна. Същевременно това е една от високоразвитите в икономическо отношение географски зони на Китай.

В провинцията се намират и селата Сиди и Хунцун, запазили автентичната китайска архитектура

Провинция Анхуей е създадена през шестата година от управлението на императора Канси от династията Цин (1667), но преди обособяването на провинцията тази земя има дълга история и тук са намерени следи от човешка дейност отпреди 20 000 години.

В наши дни Анхуей се развива бързо и от 2010 г. става част от китайската икономическа зона на делтата на река Яндзъ, която е най-развитата област на Китай. А столицата Хъфей е определена като подцентрален град на тази икономическа зона след Шанхай, Нанкин и Ханджоу.

Икономиката на провинцията е добре развита благодарение на плодородната земя на Анхуей. Тук се отглеждат ориз, пшеница, грах, боб, тютюн, фъстъци, а също и черен чай „Цимен“, зелен чай „Тунси“ и други. Общата обработваема земя на провинцията е 5,74 милиона хектара и е подходяща за разнообразни

Река Яндзъ, основна артерия на провинция Анхуей

земеделски култури. Има изградена много добра система за наводнение и за предотвратяване на

наводненията. В провинцията има 3,6 милиона хектара гори с разнообразни видове растения, 91 вида

диви животни, които са под национална защита. Най-ценните от тях са алигаторите в Яндзъ.

В провинцията има над 40 вида полезни изкопаеми – въглища, желязо, мед, манган, както и сяр, варовик, калцит, глина, бентонит. Мините за въглища Хуайнан и Хуайбей са най-високопроизводителните в Южен Китай.

Автомобилостроенето е една от най-силно развитите индустрии в Анхуей. Произвеждат се и много уреди за домакинството – хладилници, перални, цветни телевизори, климатици и др. Тук има обособени няколко зони за икономическо и технологично развитие, разположени в градовете Хъфей и Уху.

Благодарение на мрежата от магистрали в Анхуей човек може бързо да стигне до много от големите градове в Китай, като Шанхай, Нандзин, Суджоу, Чанджоу и други. На територията на провинцията е изградена и най-гъстата жп мрежа в Източен Китай.

Брутният вътрешен продукт на провинцията за 2022 г. е 4,51 трилиона юана (670 милиарда щ. д.), което бележи ръст от 3,5%.

Хъфей е столицата на провинцията и най-голям град.

Той е развит административен, индустриален, търговско-икономически, научно-образователен и древен културно-исторически център на страната. Днес тук живеят повече над 8 млн. души.

Хъфей е също така голям център

Панорама от столицата Хъфей

Мемориалният музей на Бао Гун

Мостът на Драконовото езеро, Бънбу

на производството на автомобили, енергоспестяващо оборудване и на много нови видове материали. Това е най-голямата промишлена база на Китай за производство на домашна електроника.

В Хъфей заслужава да се види

Мемориалният музей на Бао Гун – знаменития и неподкупен съдия от династията Северна Сун, родом от града. Той е придобил национална популярност и уважение със своята принципност, честност и непреклонно спазване на закона.

Град Бънбу – едно от огнищата на китайската цивилизация

Районът, където е разположен днешният Бънбу, се смята за едно от огнищата на китайската цивилизация. Тук, на бреговете на река Хуанхъ, са открити следи от ранни културата на хора, живели преди повече от 7300 години. А в новата история Бънбу става известен като промишлен център.

Най-интересното, което ново-

на стъкло. Оказва се, че зад обикновената дума „стъкло“ се крие цяла индустрия от най-нови технологии.

Стъклото, разработвано и произвеждано в Бънбу, се употребява в най-съвременните отрасли на промишлеността – самолетостроенето, електрониката, за слънчеви батерии, в космическата промишленост. Не могат да минат без продукцията, произвеждана тук, и мобилните телефони, таблетите и така нататък, без които вече е невъзможно

Панорама от град Уху

Бронзова статуя от град Тонлин

дошлият обаче може да узнае тук, е свързано с Изследователския център по въпросите на производството

да си представим живота на съвременния човек.

Тонлин – разказ за древната медно-бронзова култура и за съвременето

В Китай наричат Тонлин медна или бронзова столица, благодарение на изключително богатите залежи на медна руда. Тук са запазени най-древни традиции за добив и обработка на медта и бронза – традиции съществуващи повече от 3000 години.

Страницата подготви
Галина КРУМОВА

Зелено развитие чрез вятърна и слънчева енергия в провинция Гуйджоу

В пасищата Джуофу в автономния окръг И Хуей-Мяо на Уейнин, провинция Гуйджоу, повече от 100 перки на вятърни турбини продължават да се въртят неспирно. Недалеч ярко блестят на слънчева светлина фотоволтаични панели. Тази електроцентрала, управлявана от компанията за производство на вятърна енергия „Хуанън Уейнин“, може да се похвали с годишен капацитет за производство на електроенергия от 450 милиона киловатчаса. Тя е на първо място в комбинирания инсталиран капацитет на фотоволтаична и вятърна енергия в цялата провинция, съобщава агенция Синхуа.

В сравнение с инсталациите за изгаряне на въглища, централата спестява 135 000 тона стандартни въглища и намалява емисиите на въглероден диоксид с 350 000 тона годишно. Автономният окръг е разположен в планините Умън и е с най-висока средна надморска височина и най-голяма площ в Гуйджоу. Със средна надморска височина от 2200 метра и средна годишна продължителност на слънчево греење от 1812 часа районът осигурява идеални условия за

насърчаване на зеленото развитие чрез добиване на вятърна и слънчева енергия.

Досега окръгът е изградил 62 проекта за фотоволтаичи и вятърна енергия с инсталирана мощност от 3,46 милиона киловата. Проектите са осигурили общо 35,3 милиарда кВтч електроенергия.

Фирмата в Гуйджоу, която произвежда фотоволтаични модули, е

създавала своята база в окръга през 2022 г. Ръководството на компанията обяснява, че тук се работи денонощно, като продуктите ѝ се продават в провинции Гуйджоу, Юннан и Гуанси. Планира се компанията да разшири присъствието на задгранични пазари като Южна Африка, Япония и Европа. Сега с помощта на технологията за големи данни годишният производствен

капацитет на компанията достига 1,8 гигавата, с очаквана годишна стойност на продукцията от 3 милиарда юана (около 418,5 милиона щатски долара).

Джан Дзиенси от окръг Ина е завършил технологичния институт в Гуйджоу и работи като техник в компанията от март 2023 г. Със специалност нови енергийни материали, сега той получава месечен доход от над 6000 юана. Към развитието на зелената енергия имат интерес и много от жителите на района, които сега се завръщат в родните си места.

Под фотоволтаичните панели окръгът отглежда повече от 1133 хектара култури като зеленчуци, чай, китайски лечебни билки и други. Например в град Лондзие са построени 133 оранжерии за гъби. Те произвеждат годишно около 2000 тона пресни гъби на стойност над 10 милиона юана.

„Преместихме фотоволтаичните панели от 1,5 на 3 метра височина, което не пречи на производството на електроенергия, но е благоприятно за оранжерии при тежки метеорологични условия като градушка и замръзване“, обясни ни Фън Сюн, заместник-началник на общината.

Най-големият коридор за чиста енергия на Яндзъ

Най-големият коридор за чиста енергия в света, който се състои от шест мега водноелектрически централи на река Яндзъ в Китай, генерира повече електроенергия през 2023 г., съобщи операторът изпълнител, цитиран от Радио Китай за чужбина.

Коридорът е произвел над 276 милиарда киловатчаса електроенергия през миналата година, което е ръст от 5,34% на годишна база, показват данни на Китайската енергийна корпорация на Яндзъ. Това е еквивалентно на намаляване на стандартното потребление на въглища с около 83 милиона тона и намаляване

на емисиите на въглероден диоксид с повече от 200 милиона тона.

Коридорът за чиста енергия беше завършен през декември 2022 година, след като заработи водноелектрическата централа „Байхътан“ в горната част на река Яндзъ в Югозападен Китай. Другите пет станции по протежение на коридора са „Удундъ“, „Силуоду“, „Сяндзяба“, „Трите клисури“ и „Гъджоуба“.

Общо шестте водноелектрически централи на река Яндзъ пренасят електроенергия от богатия на ресурси Запад до енергоемките региони на Изток. Общата им инсталирана мощност е около 71,7 милиона киловата.

Ускорява се създаването на система за рециклиране на отпадъци

Държавният съвет на Китай издаде насоки, очертаващи целите и мерките за ускоряване на създаването на система за рециклиране на отпадъци и укрепване на зелената и нисковъглеродна основа за постигане на висококачествено развитие на страната, съобщи агенция Синхуа.

Насоките се съдържат в ръководство, което подчертава необходимостта да се следва концепцията за кръгова икономика, включваща принципите 3R (намаляване, повторно използване, рециклиране), и стремеж към подобряване на ефективността на ресурсите чрез прецизно

управление, ефикасно рециклиране и ефективно управление на отпадъците.

До 2025 г. в страната ще бъде създадена система за преработка на отпадъци, обхващаща всички области и всички връзки.

Годишният обем на рециклиране на твърди насипни отпадъци като отработена руда, пулверизирана въглищна пепел и отпадъчни въглища ще достигне 4 милиарда тона, а коефициентът на цялостно рециклиране на новообразуваните твърди насипни отпадъци – 60 на сто, пише в документа.

Предвижда се годишният обем на обработка на основни вторични ресурси като стоманен скрап,

меден скрап и алуминиев скрап ще бъде 450 милиона тона.

Насоките също така подчертават необходимостта от изграждане на рециклираща индустрия, която обхваща всички области на производство и живот, както и постигане на целта от 5 трилиона юана (около 703,87 милиарда щатски долара) в производствената стойност на индустрията до 2025 г.

Според документа до 2030 г. Китай ще въведе цялостна, високоефективна и организирана система за рециклиране на отпадъци и ще заеме една от водещите позиции в света по общите нива на рециклиране.

Китай прие етични насоки за изследванията на интерфейс мозък-компютър

Неотдавна Министерството на науката и технологиите обяви етични насоки за интерфейс мозък-компютър, целящи предотвратяване на етични рискове в процеса на изследванията и приложението на тази нова технология, която влезе неотдавна в светлината на прожекторите след успешното имплантиране от компанията на Илън Мъск Neuralink на първия чип в мозъка на човек.

Насоките очертават основните принципи, които трябва да се следват при провеждането на изследване на интерфейса мозък-компютър, така че да се защити човешкото здраве, за уважение на участващите субекти и умерено прилагане на технологията върху тях, за справедливо отношение, управление на риска и осигуряване на безопасност, разкриване на информация и гарантиране на информирано съгласие.

За редки заболявания, които страшат сериозно живота на човек и няма ефективни методи за лечение, клиничните изпитвания на иновативни продукти, свързани с интерфейс мозък-компютър могат да се провеждат при пълно информирано съгласие и стриктно спазване на националните разпоредби за медицински изделия и клинични изследвания, се посочва в насоките.

Те подчертават, че трябва да се избягват изследвания, които заместват или отслабват човешката преценка и способности за вземане на решения, значително пречат или замъгляват автономността и самосъзнанието, докато подобрените технологии мозък-компютър докажат, че превъзхождат човешките способности и има обществен консенсус относно използването им.

Насоките излагат конкретни изисквания в седем аспекта – законност и съответствие, социална и научна значимост, информирано съгласие, защита на неприкосновеността на личния живот и личната информация, предотвратяване и контрол на риска, изисквания за квалификация и механизми за отговорност.

В документа се посочва, че организациите, които се занимават с изследвания на интерфейс мозък-компютър, трябва да създадат механизъм за предотвратяване и контрол на риска, включително стриктни оперативни процедури, общи механизми за коригиране на грешки, планове за спешни случаи, процедури за спиране и насоки за спешно коригиране, за да се гарантира безопасността на участниците в експериментите.

Изследванията трябва също така да подобрят прозрачността си, така че да се гарантира достъпът до тях от оторизирани контролни институции на всеки етап.

Документът предоставя етични насоки за пет вида изследвания: неинвазивно, инвазивно възстановително изследване, интервенционално, подобро и изследване при животни. По-конкретно, неинвазивните възстановителни изследвания на интерфейс мозък-компютър

събират мозъчните сигнали по неинвазивен начин и ги декодират, за да контролират външни устройства, подобрявайки двигателните и комуникационните функции на пациентите. Инвазивните възстановителни интерфейси мозък-компютър включват неврохирургични процедури и поставяне на импланти, които представляват краткосрочни и дългосрочни рискове.

Изследванията в тази област трябва да са в съответствие със съответните национални закони, разпоредби и стандарти, да се придържат към медицинската етика и да наблюдават дългосрочните рискове за здравето, включително мозъчни увреждания.

Интервенционалните интерфейси мозък-машина включват интервенционална хирургия и поставяне на интраваскуларни импланти, както и наблюдение на дългосрочните рискове от инфекция, свързани с имплантираните устройства, и отчитане на нежеланите реакции като интраваскуларна тромбоза, се

казва в насоките.

Изследванията, които могат да причинят пристрастяване, да повлияят на нормалното човешко мислене и поведение, трябва да бъдат строго контролирани, се посочва в насоките.

Джан Линхан, професор по право в Китайския университет по политически и правни науки в Пекин, приветства насоките. Според нея те са навременни, тъй като при проучванията в този прощаващ сектор може да се появи етичен конфликт между здравето на субектите и научното развитие и обществените ползи. Научното развитие, изследователските постижения и ползите за човек също се основават на рискове, приноси и дори известна вреда и жертване на тези субекти, добавя тя.

От 1998 г. в Китай функционира Комитет за етичен преглед на биомедицински изследвания, включващи хора, и се формулираха Насоки за етичен преглед на медицински изследвания. Впоследствие, през

2007 г. Министерството на здравеопазването въведе мерките за етичен преглед на биомедицински изследвания, включващи хора. В тях се посочва ясно, че всички изследвания, включващи хора, трябва да отговарят на Декларацията на Световната медицинска асоциация от Хелзинки, която подчертава справедливостта, зачитането на човешкото достойнство, максимизирането на ползите за субектите и минимизирането на вредите, доколкото е възможно.

Насоките идват и на фона на осъществения наскоро от китайски учени пробив в първото в света изпитване за рехабилитация на пациенти с интерфейс мозък-компютър. Екип на Медицинския факултет към университета „Цинхуа“ проектира и разработи безжичното минимално инвазивно имплантируемо технологично устройство, наречено NEO (Neural Electronic Opportunity). То бе успешно имплантирано в мозъка на пациент в болница „Сюену“ в Пекин на 24 октомври 2023 г. Ръководителят на екипа сподели в интервю за местни медии, че в сравнение с технологията на Neuralink, NEO има предимствата на по-висока безопасност и дългосрочна употреба.

Сценариите за приложение на бъдещата технология, включваща интерфейс мозък-компютър, са обширни. Чрез записване и интерпретиране на мозъчни сигнали може да се постигне директна комуникация между мозъка и компютър. Тази технология може не само да помогне на пациенти с мозъчни заболявания, като амиотрофична латерална склероза (заболяване на двигателния неврон), увреждане на гръбначния мозък и епилепсия, да се възстановят, но също така има потенциала да постигне интелигентно сливане между човешки мозък и компютър и да разшири възможностите на мозъка за обработка на информация.

Стартира биомедицинска платформа за изследване на болести

Китай стартира изграждането на иновативна платформа за молекулярни изображения и тераностични медицински сонди в научно-технологичния парк в Хуайжоу в североизточното предградие на Пекин. Това съобщи официално Пекинският университет, който е начело на проекта.

Платформата ще бъде състроителна площ от 29 000 квадратни метра, като общата инвестиция е на стойност приблизително 630 милиона юана (около 88,67 милиона щатски долара). Тя е ключова част от мултимедиялния и широкомащабен проект за биомедицински изображения, който беше стартиран през 2022 г. Очаква се целият проект да бъде завършен през 2026 г.

Технологията за молекулярни

изображения може да декодира механизма на възникване и развитие на заболявания в реално време от различни мащаби на молекули, клетки и тъкани и да анализира визуална диагностика и

лечение на заболявания. Този модерен медицински метод е показал голямо клинично значение в диагностиката и лечението на заболявания като рак на простатата и невроендокринни тумори.

Загадъчните пещери в Хуашан

През 1999 г. пещерите били случайно открити от местен селянин, който се обърнал към Властите. Към тях веднага се отправили много изследователи, работници от разни институти, а след това – и туристи. Какво е удивителното? Макар това да са най-големите пещери на територията на Китай, създадени не от природата, а от човека, за тях няма никакви данни в хрониките от древността. Кой ги е създал, къде са изчезнали тези огромни количества изсечени камъни? И ако целта е била именно добивът на камъни, защо пещерите са направени така, че приличат на храмове?

Пещерите се намират в скалите в южната част на провинция Анхой. Именно тук се намират и свещените за даоизма пет планини, които сякаш показват посоките на света: център, юг, север, запад и изток. Планината Хуашан е западната. На нея са разположени няколко даоистки манастира.

Към настоящия момент тук са открити 36 пещери, а точният им брой засега все още е неизвестен. Също така не е ясно дали са свързани в някакъв общ комплекс, или всяка от тях е самостоятелна.

Една от пещерите с название Хуанкси е с площ 4800 квадратни метра, а дължината ѝ е 140 метра. Вътре се намират пространна зала с колони, басейни и няколко неголеми помещения от двете страни на пещерния тунел.

Най-голямата пещера вече е популярна като Подземния дворец. Нейните размери наистина са поразителни: 12 600 квадратни метра. Изкуственият произход на пещерите се потвърждава от каменните мостове над рекичката, стълбите, преходите и големите колони.

Освен това по повърхността на таваните и сте-

ните са открити много следи от длетата.

Единственото писмено споменаване за планината Хуашан, но не за нейните пещери, се намира в труда

на историк от времето на династията Хан. Там се казва, че много известни китайски императори обичали тази планина и често ходили там да се помолят на

боговете и на прадедите си. Но как хората са успявали да се изкачват по нейните стръмни склонове и колко време им е било необходимо за това, също не е известно. В древни времена до върха на планината можело да се достигне само по тясна пътека с дължина 12 километра. Този, който искал да извърши на нейния връх някакви религиозни церемонии, е трябвало да притежава доста смелост.

Очевидно поразяващата с красота си планина Хуашан е имала особен статут сред древните жители по тези места и създателите на пещерите. Загадка си остава какво е накарало хората да положат такива огромни усилия, издълбавайки проходи и пещери вътре в свещената планина. Сега държавното управление по туризъм на Китай е предприело доста действия, за да осигури достъп до тези пещери за пътешествениците и туристите. Университетски експерти са разработили проект за усвояването на пещерния комплекс, включващ осветяването му

в различни цветове. То придава на пещерите наистина приказно излъчване.

Туристически сайтове съобщават, че при предварителния оглед на пещерите експертите били поразени от мащабите на видяното. Нито един от вече известните комплекси не превъзхожда Хуашанския. Общата площ само на две от пещерите – втора и 35-ата, превишава 17 000 кв. метра. В пещера № 35 се намират 26 каменни колони, всички помещения са с причудлива, стъпаловидна форма. Тук можете да се полюбувате на каменни тераси, павилиони, басейни, езера, каменни мостове, а на някои места има и барелефи.

Но си остават открити въпросите защо тези пещери са намерени толкова късно и от колко време съществуват. Има само косвени данни – направеният анализ на стените и сталактитите показва, че те са на минимум 1700 години. Намерените няколко керамични изделия са отнесени към епохата на династия Дзин (265 – 420).

Културата и туризмът – акцент в мероприятията за Пролетния фестивал

По време на Пролетния фестивал китайското Министерство на културата и туризма организира „Месец на потреблението на култура и туризъм по време на Пролетния фестивал през 2024 г.“. Той се провежда в цялата страна с цел създаване на празнична атмосфера и стимулиране на удоволствието от празника.

На 25 януари в град Харбин, провинция Хейлундзян, се провежда основното събитие на „Месеца на потреблението на култура и туризъм по време на Пролетния фестивал“. Министерството публикува списък на третата партида от 102 национални агломерационни зони за вечерно използване на култура и туризъм. Банките публикуваха мерки за финансова подкрепа, а много индустриални зони и важни културни и туристически предприятия предложиха качествени продукти с преференция към културата и туризма.

Припомнено бе, че Министерството на културата и туризма е започнало изграждането на национални агломерационни зони за вечерно потребление на култура и туризъм през 2021 г. и

досега са създадени три партиди от 345 агломерационни зони. Според данните от 2023 г. първите две партиди от 243 агломерационни зони са събрали 3,12 милиарда посетители, което е увеличение с 56,4% в сравнение със същия период на 2022 г. Агломерационните зони ефективно стимулират вечерната икономика и се приемат добре от гражданите. През новата година на Дракон те ще продължат да имат важна роля за туризма.

На основното събитие на „Месеца на потреблението на култура и туризъм“ офисите в провинциите Хейлундзян, Дзилини и Ляонин публикуваха „Инициатива за сътрудничество по координирано развитие на зимната икономика и регионално сътрудничество по културни и туристически консумации“. Според

инициативата трите провинции в Североизточен Китай ще си сътрудничат в 7 аспекта: създаване на дългосрочен механизъм за регионална координация, общо изграждане на зимни туристически дестинации, развитие на клъстер за зимни индустрии, усъвършенстване на интегрираните мерки

за консумации, съвместно провеждане на интерактивни мероприятия между районите, създаване на добра празнична атмосфера и увеличаване на мерките с преференции за потребление през Пролетния фестивал.

Освен това China UnionPay, местната платежна система за банкови карти в Китай, публикува специални мерки за финансовата подкрепа на потреблението през Пролетния фестивал. Организацията ще задълбочи сътрудничеството между властите и предприятията и ще помогне на 25 отдела, свързани с културата и туризма, да пуснат купони на стойност над 76 милиона юана в 100 града, които да обхванат целия процес на пътуванията на гражданите.

China UnionPay ще си сътрудничи с 200 хиляди магазина да организират специални промоции за празника. Платежната система ще си сътрудничи и с авиационни компании, за да улеснят чужденците, които са дошли в Китай.

Министерството на културата и туризма и Китайска земеделска банка подписаха „Споразумение за стратегическо сътрудничество по финансовата подкрепа за висококачественото развитие на културата и туризма“. Целта е задълбочаването на съвместното развитие на финансите,

културата и туризма. По време на Пролетния фестивал Китайска земеделска банка е публикувала редица мерки, за да отговори на нуждите на туризма. Освен това банката публикува специални кредитни карти с културни и туристически теми за опознаването и развитието на културата.

В един и същи ден Китайската асоциация на застрахователната индустрия и Китайската асоциация на индустрията за култура и развлечения поотделно публикуваха продукти и мерки за развитието на културата и туризма по време на Пролетния фестивал. Напоследък застрахователните компании обогатиха доставките на застраховки за зимните спортове. Според отговорник от Китайската асоциация на сценичните изкуства през февруари в страната има над 2200 спектакъла с над 8500 представления. Освен спектакли, китайски младежи обичат и развлечения по сценарий, затова в края на 2023 г. Китайска асоциация на културата и забавленията организира мероприятие за събиране на качествени творчества от този тип, в което бяха избрани над 20 сценария. Сега в град Гуандун и Шанхай са пуснати купони за развлечения по сценарий. През 2024 г. Китайска асоциация ще си сътрудничи с културни, бизнес и търговски организации, за да публикува „План за посещение на градовете“ с маршрути от типа на City Walk.

Освен това важните културни и туристически предприятия публикуваха свои мерки за преференции през Пролетния фестивал. Онлайн туристическата платформа Strip предлага богати продукти с намаление и усъвършенствана гаранция за туристически услуги. Групата за онлайн четене Yuewen предлага качествени дигитални ресурси за четене и безплатни книги за ограничен период. Компанията за кратки видеоклипове Tiktok предлага „Справочник за пътешествие през Пролетния фестивал“, онлайн шоу на фенерите, реклами на туристическите дестинации и др.

Местните власти също активно си сътрудничат с финансовите организации, платформите в електронния бизнес и медиите, за да предложат богати разнообразни мероприятия и мерки с преференции за гражданите, и така да отговорят на нуждите на хората в областта на културата и туризма по време на Пролетния фестивал.

Страницата подготви
Красимира ИВАНОВА

Изгубен древен бронзов съд беше върнат на Китай

Наскоро древен бронзов ритуален съд, който беше изгубен в чужбина, след като е бил откраднат преди 40 години, най-накрая беше върнат на Китай. Това съобщиха на пресконференция от Националната администрация за културно наследство вчера.

Открит през 1978 г. в археологически обект, датиращ от късната династия Западно Джоу (1046 – 771 г. пр. н. е.) в северо-западната китайска провинция Шанси, бронзовият съд веднага е класифициран като най-висок клас културна реликва на държавно ниво.

За съжаление, той обаче е откраднат през ноем-

ври 1984 г., като от тогава усилията за намирането и връщането му не са спирали. През 2023 г. бронзовият съд се появи официално в Ню Йорк. Неговият собственик Реймънд Кинг се съгласи безусловно да върне артефакта на китайското правителство,

след като научи за историята зад него. Така многогодишните усилия на Националната администрация за културно наследство се увенчаха с успех и тази прекрасна част от китайската история вече може да бъде видяна на родна земя.

Пекин ще бъде домакин на Световното по водни спортове през 2029 година

Международната федерация по плуване (World Aquatics) потвърди, че Пекин ще бъде домакин на Световното първенство по водни спортове през 2029 г., а домакини през 2025 г. и 2027 г. ще са съответно Сингапур и Будапеща. Пекин, известен като „гореща точка“ за водни спортове, има богата история на домакинства на престижни събития във водните спортове и е силно запален по тези видове спорт, заяви по този повод Джоу Джихон, президента на Китайската плувна асоциация.

„Пекин многократно е организирал големи събития по водни спортове, предоставяйки отлични условия, които позволяват на спортистите да се представят по най-добрия начин. Ние сме дълбоко благодарни за това“, заяви Хусейн ал Мусалам, президента на World Aquatics.

На приключилото тази година в катарската столица Доха Световно

Официалните лица след церемония в Доха на Международната федерация по водни спортове, на която бе обявено, че китайската столица Пекин ще бъде домакин на Световното първенство по водни спортове през 2029 г.

Китайският отбор по артистично плуване доминираше с оригиналните си изпълнения и заслужи златните медали за техника

Китаецът Пан Жанле постави нов световен рекорд на 100 метра свободен стил за мъже. Плувайки в началния етап на китайската мъжка щафета 4x100 метра свободен стил, Пан постигна 46,80 секунди, надминавайки предишния световен рекорд на Дейвид Поповичи от 46,86 секунди.

„Изключително съм щастлив. Подобрването на световния рекорд на 100 метра ме радва, защото показва, че тренировките ми са се отплатили“, каза 19-годишният Пан Жанле. „Целта ми сега е да постигна още по-добро време на тази дисциплина. Не мога да предскажа колко бързо ще мога да плувам, но се надявам, че сегашният ми рекорд няма да бъде счупен твърде скоро.“

Ян Хау и Лян Джунджи спечелиха златни медали на скоковете от 10 метра

Тан Циантин спечели първата си световна титла за жени на 100 метра брест

първенство по водни спортове китайските спортисти доказаха своите качества и спечелиха куп златни и други медали.

След като сестрите близначки Уан Лиу'и и Уан Циени си осигуриха четири златни медала в синхронното плуване и очароваха публиката с оригиналните си изпълнения в два различни стила, и състезателите в синхронните скокове Ян Хау и Лян Джунджи също доминираха в оспорваната надпревара в скоковете от 10 метра и дуето им спечели златните трофеи.

Китайският отбор спечели и щафетата 4x200 метра свободен стил за жени. С време 7 минути и 47,26 секунди китайките изпревариха екипите на Великобритания и Австралия с 3 – 4 секунди разлика.

Действащият в момента олим-

пийски шампион Куан Хончан спечели състезанието на 10-метрова платформа за скокове във вода, преди да се отправят за Летните олимпийски игри в Париж. 16-годишният състезател изпревари съотборника си Чен Юси с общо 436,25 точки за пет скока. Чен, който е двукратният действащ световен шампион, този път се задоволи със сребро с 427,80. След като доминираха в скоковете от „голямата кула“ през последните три години, Куан и Чен са фаворити в битката за златото в Париж, прогнозира „Чайна дейли“. До Олимпиадата остават само пет месеца, а Китай, който, макар че изпрати отбор с намален състав в Доха, спечели три от първите шест състезания. Останалите златни медали бяха разпределени между Великобритания, Австралия и Мексико.

Китайската плувкиня Тан Циинтин спечели първата си световна титла за жени на 100 метра брест на Световното първенство по водни спортове в Доха 2024.

Така за първи път след 21 години китайски спортист отново стана шампион в тази дисциплина. 19-годишната Тан завърши състезанието с време 1 минута и 5,27 секунди, следвана от холандката Тес Схоутен и Сиобан Хауги от Хонконг. Тан сподели, че не е очаквала да постигне толкова добър резултат и затова е много щастлива. „Сега съм много уверена и решителна. Следващата ми цел е олимпиадата в Париж, където ще се стремя да преплувам дистанцията под 1 минута и 5 секунди.“

Страницата подготви Любомир МИХАЙЛОВ

София, 1000
ул. „Г. С. Раковски“ 99
Тел.: +3592 944 1026
Имейл: kitai.dnes@abv.bg
Уебсайт: www.kitajdnes.com

ИЗДАТЕЛ
Проф. Светлана ШАРЕНКОВА
Управител на
РА Евромедия ООД
Тел.: +3592 943 4664

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ
Председател
Проф. д.ик.н. Димитър ИВАНОВ
Тел.: + 3592 944 1020

РЕДАКЦИОННА
КОЛЕГИЯ
Главен редактор
Петър ГЕРАСИМОВ
Отговорен секретар
Венцислав ЗАФИРОВ
Редактори
Любомир МИХАЙЛОВ
Красимира ИВАНОВА
Репортер
Галина КРУМОВА
Графичен дизайн
Мая ПЕТРОВА

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
+3592 944 1026

РЕКЛАМА
Тел.: +3592 944 1026
kitai.dnes@abv.bg
Рекламите и обявите
се заплащат авансово
по банкова сметка
или в брой

БАНКОВА СМЕТКА
Райфайзенбанк АД, София
ул. Н. Гогол 18-20
IBAN
BG39RZBB91551060382418
Банков код BIC RZBBBGSF
РА Евромедия ООД

СЧЕТОВОДСТВО, КАСА
Тел.: +3592 944 1026

ПЕЧАТ
АЛИАНС МЕДИЯПРИНТ

Използвани са материали
на АГЕНЦИЯ „СИНХУА“ и CRI

Пекинските паркове предлагат над 109 културни събития

Парковете в Пекин организираха 109 културни събития по време на Пролетния фестивал. Целта бе да се поддържа добро ниво на празнична атмосфера, съобщиха от Пекинското общинско бюро по горите и парковете.

Популярната дестинация за родители и деца зоологическата градина в Пекин, организира изложба на 170 кв. метра.

Други над 15 парка в китайската столица, включително Храмът на небето и паркът Бейхай, предложиха на посетителите дейности от народното изкуство, като калиграфия, правене на фенери и захарни близалки,

разказа Ма Хун, ръководител на бюро на парковата администрация.

Парковете в Пекин са посетени повече от 1,52 милио-

на пъти до четвъртия ден от лунната Нова година, което е ръст от 119,45% на годишна база, показват официалните данни.

Снимка Синхуа

Скоро ще започне строителството на голям спектроскопичен телескоп

Голям спектроскопичен телескоп, който ще търси планети извън Слънчевата система из Космоса, е планиран да бъде завършен и пуснат в експлоатация в Северозападен Китай през 2026 г. Телескопът е разработка на Шанхайския университет „Джаотун“ и скоро ще започне неговото строителство на планината Сайшътън във високопланинската провинция Цинхай.

Снимка Синхуа

Рожденият ден на Бога на късмета

Петият ден от първия лунен месец, известен като По У, което буквално означава „разбиване на пет“ в китайската народна култура, отбелязва раздялата с миналите ограничения и пристигането на нов и по-добър живот. Твърди се, че това е рожденият ден на Бога на късмета.

Мостът Хонконг – Джухай – Макао отчете нов рекорд

По време на празниците за китайската Нова година мостът, който свързва Хонконг, Джухай и Макао, отчете преминаването на над 130 000 пътници, поставяйки нов дневен рекорд от откриването си през 2018 г.

Предишният рекорд беше поставен по време на Националния празник през 2023 г. Тогава повече от 115 000 пътници преминаха през най-дългия морски мост в света.

Увеличението на пътниците сега се дължи основно на желанието на хората да се събират с членовете на семейството си по време на празниците.

По моста основно пътуват хора от градовете Хонконг и Макао, както и от близката провинция

Гуандун, става ясно от статистиката на граничната инспекция в град Джухай.

От друга страна, увеличението на пътниците се дължи и на новите отворени политики, които позволяват на повече частни автомобили от Хонконг и Макао да влизат в континенталната част на Китай.

Новогодишните празненства в Хонконг и Макао също са привлекли повече жители от континента.

Общият брой на пътниците за трите дни от 10 до 12 февруари е достигнал 310 000, което е с над пет пъти повече от същия период на 2023 г.

Специално за празниците са отворени повече контролно-пропускателни пунктове и се работи с удължено работното време, за да ускори митническият процес.

Обновяване на участък Бадалин от Китайската стена

През пролетта започва проект за обновяване на Великата китайска стена в един от най-известните ѝ участъци – Бадалин, в предградията на Пекин. Проектът за обновяване ще обхване участък с дължина над 700 метра. Планирано е да бъде завършен до третото тримесечие на 2024 г. Ремонтът има за цел да свърже два от вътрешните участъци. Когато бъде напълно завършен, общата дължина на Бадалин ще достигне повече от 20 км.

Великата китайска стена има обща дължина над 20 000 км и се състои от множество взаимно свързани сте-

ни, обхващащи 15 провинции, включително Пекин, Хъбей и Вътрешна Монголия на север и Гансу и Синдзян на северозапад. Като един от най-популярните участъци от Великата

китайска стена, живописният район Бадалин, е открит за първи път за туристи през 1958 г. и оттогава е приел повече от 200 милиона посетители от страната и чужбина.